EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.11.10.
COM(2022) 580 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a kulturális javak bejuttatásáról és behozataláról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/880 európai parlamenti és tanácsi rendelet 14. cikkének (3) bekezdése alapján

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS ... 3
2. A TELJESÍTENDŐ CÉLOK ... 4
3. A PROJEKT FELÉPÍTÉSE ÉS TERVEZÉSI MEGKÖZELÍTÉSE ... 5
   1. szakasz – A koncepció kidolgozása ... 5
   2. szakasz – Rendszerfejlesztés: ... 5
   3. szakasz – Kiépítés és üzemeltetés: ... 5
4. AZ EREDMÉNYEK ÁTTEKINTÉSE ... 6
   A végrehajtási rendelkezések elfogadása ... 6
   A koncepció kidolgozása – Döntés-előkészítő tanulmány ... 6
   A projekt meghatározása – A jövőképet ismertető dokumentum ... 7
   Projektfejlesztés ... 7
   Módszertan: Az ICG-rendszer megvalósításához alkalmazott megközelítés ... 8
   Magas szintű tervezés ... 8
   Változtatási kérelmek ... 9
   Külső szinergiák ... 9
   Az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság és az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság közötti együttműködés ... 10
   Együttműködés a kulturális javak digitalizációjával foglalkozó projektcsoporttal ... 10
5. KÉSEDELMEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ KOCKÁZATOK ... 11
   1. kockázat – A személyi állomány elosztása ... 11
   2. kockázat – A Covid19-világjárvány és az ukrajnai válság ... 11
   3. kockázat – Javaslat az uniós egyablakos vámügyintézési környezetre ... 11
   Mérséklő intézkedések ... 12
6. KÖVETKEZTETÉSEK ... 12

I. MELLÉKLET: TÖBBÉVES STRATÉGIAI TERVEZÉS ... 13

II. MELLÉKLET: A FŐBB PROJEKTSZAKASZOK ÉS A LEGFONTOSABB RÉSZCÉLOK IDŐRENDI ÁTTEKINTÉSE ... 15

FOGALOMTÁR

Döntés-előkészítő tanulmány	Az informatikai projekt indokolását és költségvetési követelményeit meghatározó dokumentum.
A jövőképet ismertető dokumentum	A jövőképet ismertető dokumentum a döntés-előkészítő tanulmányban szereplő feltételezéseket fejti ki részletesen. A rendszertulajdonos/rendszerszolgáltató közötti partnerséget és a rendszer megértését rögzíti a dokumentum megírásakor.
ICG-rendszer	A kulturális javak behozatalával kapcsolatos rendszer – a kulturális javak behozatalának központosított elektronikus rendszere.
TRACES	Kereskedelem-ellenőrzési és szakértői rendszer – az Európai Bizottság egészségügyi és növényegészségügyi tanúsítással foglalkozó többnyelvű online platformja.
EU CSW-CERTEX	Európai uniós egyablakos vámügyi tanúsítványcsere-rendszer.
MFF	Többéves pénzügyi keret – az EU 2021–2027-es időszakra vonatkozó hosszú távú költségvetése.
BPM	Ügyviteli folyamatmodell – az alkalmazásszintű ügyviteli folyamatmodell teljes egészében bemutatja az adott alkalmazásra vonatkozó ügyviteli folyamatot és információáramlást, kiegészítve a rendszerleírási szakaszban létrehozott rendszerszintű ügyviteli folyamatmodellt az alkalmazás sajátos igényeinek figyelembevétele érdekében.

1. BEVEZETÉS

A kulturális javak bejuttatásáról és behozataláról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/880 európai parlamenti és tanácsi rendelet[1] (a továbbiakban: a rendelet) célja egyrészt a kulturális javak tiltott kereskedelmének megakadályozása, különösen akkor, ha e kereskedelemnek szerepe van a terrorista tevékenységek finanszírozásában, másrészt a harmadik országokból jogellenesen kivitt kulturális javak uniós vámterületre való behozatalának megtiltása.

A rendelet bizonyos, különösen veszélyeztetettnek minősülő kulturális javak (nevezetesen régészeti tárgyak és feldarabolt műemlékek részei) behozatalát behozatali engedélyhez, más, kevésbé veszélyeztetettnek minősülő kulturális javak behozatalát pedig importőri nyilatkozathoz köti, és biztosítja, hogy ezek a javak az Unióba történő behozatalukkor egységes ellenőrzéseken essenek át. A meghatározott (oktatási, tudományos vagy kutatási) célokra szánt kulturális javak bizonyos behozatala mentesül e dokumentációs követelmények alól.

Az importőrök behozatali engedély beszerzésére, illetve az importőri nyilatkozat összeállítására és vámhatóságoknak történő benyújtására vonatkozó kötelezettsége csak onnantól lesz alkalmazandó, amikor a központosított elektronikus rendszer (ICG-rendszer) működésbe lép.

A rendszer nemcsak az alaki követelmények gazdasági szereplők általi teljesítésének eszköze lesz, hanem a rendelet végrehajtásáért felelős tagállami közigazgatási szervek (vámhatóságok és kulturális hatóságok) közötti információcserére és -tárolásra is szolgál.

Az ICG-rendszer megfelelő működése szorosan összefügg az uniós egyablakos vámügyintézési környezet[2] sikerével. E környezet célja, hogy jogalapot biztosítson az európai uniós egyablakos vámügyi tanúsítványcsere-rendszer (EU CSW-CERTEX) működéséhez. Az „európai uniós egyablakos vámügyintézési környezet” arra szolgál, hogy gyorsabbá és hatékonyabbá tegye az elektronikus adatok megosztását a nemzeti vámigazgatási szervek és az uniós szabályozó hatóságok között a különféle szakpolitikai területeken. Ennek érdekében digitális keretet hoz létre az összes határvédelmi hatóság közötti fokozott együttműködéshez, és megkönnyíti végzett igazgatási ellenőrzések elvégzését a vámkezelés időpontjában.

Az EU CSW-CERTEX az uniós egyablakos ügyintézési környezet központi eleme, és a Bizottság azzal a céllal fejleszti, hogy a nemzeti egyablakos vámügyintézési környezeteket hozzákapcsolja a nem vámügyi követelményeket kezelő uniós rendszerekhez vagy adatbázisokhoz, ezáltal ugyanis minden érintett hatóság hozzáférhet a szükséges adatokhoz, és könnyebben együttműködhet a határforgalom-ellenőrzések során.

Az EU CSW-CERTEX számos egyéb, uniós adatbázisokban tárolt, különféle bizottsági igazgatóságok felelősségi körébe tartozó jogi aktusokkal szabályozott, vámalakiságoktól eltérő alakiság, többek között a kulturális javakkal kapcsolatos alakiságok tekintetében zajló információcserére terjed ki.

---

[1] HL L 151., 2019.6.7., 1. o.

[2] Az európai uniós egyablakos vámügyintézési környezet létrehozásáról szóló rendelet hivatalos elfogadása és közzététele 2022 negyedik negyedévében várható. Lásd az egyablakos ügyintézési környezetre irányuló javaslatot:
https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2020-10/201028_commission_proposal_single_window.pdf

A rendelet hatálybalépése és az ICG-rendszer működésbe lépése közötti időszakban a Bizottság 12 havonta jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az elektronikus rendszer létrehozása terén elért eredményekről.

A Bizottság 2020 júniusában nyújtotta be az elért eredményekről szóló első éves jelentését[3]. A jelentés felvázolta a bizottsági szolgálatok által a rendelet hatálybalépését követő első évben folytatott tevékenységeket, nevezetesen: a) a szükséges végrehajtási rendelkezések elfogadásának előkészítő munkálatait, valamint b) a kulturális javakkal kapcsolatos vámügyi kérdésekkel foglalkozó szakértői csoport és a kulturális javak behozatalával foglalkozó projektcsoport révén a tagállamokkal folytatott konzultációkat.

A második éves eredményjelentést a Bizottság 2021 júliusában nyújtotta be[4]. Bemutatta az (EU) 2021/1079 bizottsági végrehajtási rendelet[5] elfogadása, továbbá az ICG-projekt 1. szakaszának („A koncepció kidolgozása") elindítása, az e célra létrehozott projektcsoport által végzett munka, valamint az ICG-projektre vonatkozó döntés-előkészítő tanulmánnyal és a jövőképet ismertető dokumentummal kapcsolatos előrelépés terén elért eredményeket.

A harmadik éves eredményjelentés a 2021 júliusától 2022 júniusáig tartó időszakot öleli fel. A teljesség kedvéért röviden kitérünk a megvalósítandó célkitűzésekre, a projekt felépítésére és a tervezési megközelítésre is, amelyeket az első éves eredményjelentés részletez. Az elért eredmények és a késedelemmel kapcsolatban azonosított kockázatok átfogó értékelését e jelentés következtetéseiről szóló szakasz foglalja össze.

2. A TELJESÍTENDŐ CÉLOK

Az ICG-rendszernek legkésőbb 2025. június 28-ig meg kell kezdenie a működését, mivel ettől az időponttól kezdve minden gazdasági szereplő köteles lesz behozatali engedélyt szerezni vagy importőri nyilatkozatot benyújtani ezen az elektronikus rendszeren keresztül, hogy jogszerűen hozhasson be[6] meghatározott kategóriájú kulturális javakat az Unióba.

Az (EU) 2021/1079 bizottsági végrehajtási rendelet 2021. júniusi elfogadását és a jövőképet ismertető dokumentum jóváhagyását követően megkezdődött az ICG-rendszer szakasza. Ez a szakasz megközelítőleg két évet vesz igénybe, amelynek befejeztével elindul a harmadik szakasz. A harmadik szakaszban az ICG-rendszert összekapcsolják az EU CSW-CERTEX rendszerrel annak érdekében, hogy lehetővé váljon az okmányok cseréje a tagállamok vámügyi rendszereivel. Ezzel párhuzamosan képzéseket kell szervezni, hogy a tagállami közigazgatási szervek munkatársai megismerjék az ICG-rendszer működését és funkcióit.

A bizottsági szolgálatok egyéb vámügyi tevékenységei mellett a kulturális javak behozatalával kapcsolatos projekt részletes tervezése is az elektronikus vámrendszerre vonatkozó többéves stratégiai terv (MASP-C) 2019. évi átdolgozott változata[7] alapján zajlik. A kulturális javak behozatalával kapcsolatos projekt tervezéséről a MASP-C 2019. évi átdolgozott változatából származó kivonat e jelentés I. mellékletében található (1. táblázat).

[3] COM(2020) 342 final.
[4] COM(2021) 358 final.
[5] A Bizottság (EU) 2021/1079 végrehajtási rendelete (2021. június 24.) a kulturális javak bejuttatásáról és behozataláról szóló (EU) 2019/880 európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 234., 2021.7.2., 67. o.).
[6] A rendeletben foglalt fogalommeghatározás szerint behozatalnak minősül az áruk következő vámeljárások alá vonása: szabad forgalomba bocsátás; vámraktárakban vagy vámszabad területeken történő tárolás; ideiglenes behozatal; valamint meghatározott célra történő felhasználás, ideértve az aktív feldolgozást.
[7] Lásd: https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en

A fent leírtak szerint a kulturális javak behozatalával kapcsolatos projekt kidolgozása részben az uniós egyablakos vámügyintézési környezetben (a MASP-C 2019. évi átdolgozott változatának 1.13. projektleírása) zajlik, amelynek a fő informatikai rendszere az EU CSW-CERTEX. Az EU CSW-CERTEX tervezéséről a MASP-C 1.13. projektleírásából származó kivonat e jelentés I. mellékletében található (2. táblázat).

3. A PROJEKT FELÉPÍTÉSE ÉS TERVEZÉSI MEGKÖZELÍTÉSE

Az első éves eredményjelentésben foglalt analitikus ismertetés szerint a projekt felépítése a MASP-C 2019. évi átdolgozott változatán és annak mellékletein, köztük az irányítási rendszeren[8], az uniós vámügyviteli folyamatok modellezésére vonatkozó politikán[9] és az informatikai stratégián[10] alapul. A projekt főbb szakaszait és a legfontosabb részcélokat tartalmazó, átfogó ütemtervet a II. melléklet mutatja be részletesen.

A projekt ugyan egyidejűleg több szinten zajlik, de képletesen az alábbi három szakaszra osztható:

1. szakasz – A koncepció kidolgozása: Először döntés-előkészítő tanulmány készül, amely tartalmazza a projekt indokolását, és meghatározza annak költségvetési igényeit. Továbbá elkészül a 3. szint (felhasználói követelményekre vonatkozó BPM-ek) és a 4. szint (funkcionális követelményekre vonatkozó BPM-ek) az ügyviteli folyamatok szemléltetése és a funkcionális követelmények részletes kifejtése céljából, ezzel garantálva. hogy a tervezett operatív informatikai rendszer a jogszabályokban foglalt módon működjön. Ezt követi a jövőképet ismertető dokumentum elkészítése, amely az architektúra, a költségek, az időbeliség és a kockázatok szempontjából részletesebben meghatározza a projektet, emellett a projekt részcéljaira, elvárt eredményeire, szervezésére vonatkozó információkat tartalmaz. Ezek a dokumentumok tükrözik a megbeszélések eredményeit és a Bizottság által elkészítendő végrehajtási jogi aktus tartalmát.

2. szakasz – Rendszerfejlesztés: A végrehajtási jogi aktus rendelkezéseinek, valamint a felhasználói követelményeknek és a rendszerre vonatkozó működési előírásoknak megfelelően a rendszer fejlesztésének módjára vonatkozó műszaki leírások kerülnek kidolgozásra. Ezek a műszaki leírások a következőket foglalják magukban: az alkalmazandó architektúra, a gazdasági szereplők által beküldendő üzenetek, a más rendszerekkel való kapcsolatot biztosító interfészek, tesztelési tervek stb.

Miután a koncepció szempontjából kész a rendszerterv, és az 1. táblázatban az 1. és 3. részcélnál felsorolt leszállítandó anyagok (lásd az I. mellékletet) is elkészültek, mélyrehatóbb munka kezdődik, és nagyobb hangsúlyt kapnak a műszaki szempontok az alkalmazás- és szolgáltatásleírásban, valamint a rendszer műszaki leírását tartalmazó dokumentumokban, amelyek konkretizálják az (1. szakaszban készült) döntés-előkészítő tanulmányt és a (2. szakaszban készült) jövőképet ismertető dokumentumot. Az ICG-rendszer beépül a meglévő TRACES-platformba, tehát a túlnyomórészt a meglévő leírásokat, architektúrát, üzeneteket és interfészt használja fel újra.

3. szakasz – Kiépítés és üzemeltetés: Elindul a tényleges informatikai fejlesztési szakasz (kivitelezési szakasz), majd átmeneti időszak következik, amely során fokozatosan be kell vezetni az ICG-rendszer kezdeti változatait a különböző felhasználói csoportok körében, és

[8] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex3_en.pdf
[9] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex4_en.pdf
[10] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex5_en.pdf

teszteket végeznek annak biztosítása érdekében, hogy 2025. június 28-ig az üzemeltetők és az illetékes hatóságok képesek és megfelelően képzettek legyenek a rendszer használatára. Ezt a szakaszt hat hónapos utógondozási időszak követi, amelynek során finomhangolni kell a rendszert, hogy megfeleljen minden olyan, működéssel kapcsolatos igénynek, amely csak az informatikai rendszer kötelező bevezetése után válik nyilvánvalóvá, és hogy zökkenőmentesen tudja végrehajtani a műveleteket.

Meg kell jegyezni, hogy az ICG-rendszer az EU CSW-CERTEX rendszeren keresztül 2025. március 3-ig összekapcsolódik majd a tagállamok vámigazgatási rendszereivel, az uniós egyablakos vámügyintézési környezetről szóló bizottsági javaslatot[11] követően, hogy a vámhatóságok automatikusan ellenőrizhessék a kulturális javak behozatalához kiállított okmányokat. Ehhez a tevékenységhez megfelelőségi vizsgálatra lesz szükség.

4. AZ EREDMÉNYEK ÁTTEKINTÉSE

A végrehajtási rendelkezések elfogadása

Az előző szakaszban a Bizottság elfogadta az elektronikus rendszer létrehozásához szükséges végrehajtási rendelkezéseket. Annak érdekében, hogy a gyakorlati végrehajtás szempontjából jobb rálátással rendelkezzen, a kulturális javakhoz kapcsolódó vámügyi kérdésekkel foglalkozó szakértői csoport[12] és a kulturális javakkal foglalkozó bizottság keretében rendszeresen konzultált a tagállamok küldötteivel szakpolitikai alternatívákról.

A művészeti piaci szövetségek minden lehetséges alkalommal tájékoztatást kaptak bizottsági szolgáltatóktól a munka haladásáról, hogy a rendelet gyakorlati végrehajtása megfelelően igazodjon a valós piaci körülményekhez. Az elfogadási eljárás során a végrehajtási jogi aktus tervezetét négyhetes időszakra online konzultációra bocsátották az érdekelt felek számára.

A koncepció kidolgozása – Döntés-előkészítő tanulmány

A döntés-előkészítő tanulmányt az Európai Bizottság Informatikai és Kiberbiztonsági Tanácsa (ITCB)[13] 2020. szeptember 23-án, az elektronikus vámrendszerrel foglalkozó koordinációs csoport (ECCG)[14] pedig 2020. október 16-án észrevétel nélkül jóváhagyta. A döntés-előkészítő tanulmány feltárja a különböző alternatívákat, és megerősíti, hogy az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság által működtetett TRACES rendszer a legalkalmasabb platform az ICG-rendszer fejlesztésére, mivel a tanúsítási és engedélyezési rendszerekhez szükséges funkciók többsége jól kidolgozott ebben a platformban.

---

[11] A politikai háromoldalú egyeztetés 2022. május 19-én zajlott az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóságnak, az Európai Parlamentnek és a Tanács elnökségének a magas szintű képviselői között, és sikeresen zárta a tárgyalásokat. A társjogalkotók jóváhagyták a szakmai szinten előzetesen elfogadott szövegrészeket, és politikai megállapodásra jutottak több további témakörben, amely a Bizottság eredeti javaslatához javasolt módosításai kapcsán merült fel. Az európai uniós egyablakos vámügyintézési környezet létrehozásáról szóló rendelet hivatalos elfogadása és közzététele 2022 negyedik negyedévében várható.

[12] A szakértői csoport fórumot biztosít a kulturális javakra vonatkozó uniós vámjogszabályok végrehajtásával kapcsolatos kérdésekről való egyeztetésre, különös tekintettel a kulturális javak bejuttatásáról és behozataláról szóló (EU) 2019/880 rendeletre és a kulturális javak kiviteléről szóló 116/2009/EK rendeletre.

[13] Az Európai Bizottság Információtechnológiai és Kiberbiztonsági Testülete (ITCB) a szervezetirányító tanács állandó alcsoportja. Biztosítja az információtechnológiába való erőforrások és beruházások hatékony felhasználását, valamint azt, hogy az ügyviteli igényeket hatékony, biztonságos és rugalmas kommunikációs és információs rendszerek támogassák, a személyes adatok védelmére vonatkozó elvekkel összhangban. Felügyeli az Európai Bizottság digitális stratégiájának végrehajtását.

[14] Az elektronikus vámrendszerrel foglalkozó koordinációs csoport az összes tagállam (és tagjelölt ország) képviselőiből áll, akik a közigazgatási szerveiktől kaptak megbízást, hatásköreik pedig olyan területekre terjednek ki, mint a jogalkotás, a folyamatok és BPM-ek, a projektirányítás, a műveletek, a tervezés és az informatikai-műszaki szempontok.

A projekt meghatározása – A jövőképet ismertető dokumentum

A jövőképet ismertető dokumentum tovább pontosítja a döntés-előkészítő tanulmány keretében elvégzett első értékelést, és részletezi a módszertani megközelítést, a projektirányítást és a más projektekkel való szinergiákat. Ennek eredményeként az ICG-rendszert a Bizottság Adóügyi és Vámuniós Főigazgatósága és az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság közötti partnerség keretében fejlesztik ki, kihasználva az e két főigazgatóság közötti hosszú távú együttműködést és szinergiát a vámhatóságok és az illetékes partnerhatóságok közötti együttműködés érdekében, amely eddig nagyon sikeresnek bizonyult az állatok, az élelmiszerek és a takarmányok behozatalának ellenőrzése terén. Az elektronikus vámrendszerrel foglalkozó koordinációs csoport 2021. június 25-én hagyta jóvá a jövőképet ismertető dokumentumot.

Projektfejlesztés

Mivel az ICG-rendszer működését és a rá vonatkozó határidőket meghatározó jogszabályokat[15] már elfogadták, a műszaki tevékenységek jól haladtak a jelentéstételi időszakban. A tagállamok a 3. szintet (felhasználói követelményekre vonatkozó BPM-ek) és a 4. szintet (funkcionális követelményekre vonatkozó BPM-ek) is megvizsgálták, és mindkét szint megjelent az ARIS[16] Publisher felületén. Mivel ez a csomag ugyan a BPM-ek első változatát tartalmazza, további frissítésekre lesz szükség a fejlesztési szakaszban.

Emellett 2022 első negyedévében elkészült és benyújtásra került az ügyviteli elfogadási kritériumokat tartalmazó dokumentum (BAC-dokumentum). Ez a dokumentum iránymutatást nyújt az összes ügyviteli vizsgálat, köztük az elfogadási vizsgálatok elvégzéséhez annak ellenőrzése céljából, hogy a végrehajtás megfelel-e a rendszer- és az alkalmazásleírásnak. A dokumentum tartalmazza az összes vizsgálati forgatókönyvet[17], amely az ICG-rendszerre vonatkozó ügyviteli követelmények[18] és funkcionális követelmények[19] átfogó vizsgálatához szükséges, annak érdekében, hogy minden feltárt ügyviteli igényt kielégíthessen. Ennek az ellenőrzésnek az elvégzésével összefüggésben a vizsgálati forgatókönyvek négy csoportba sorolhatók, és mindegyik a BAC-dokumentum hatálya alá tartozó ügyviteli területeknek megfelelően írja le az ügyviteli folyamatokat, azaz a következő területek szerint: 1. a kulturális javakra vonatkozó behozatali engedélyek, 2. a kulturális javakra vonatkozó importőri nyilatkozat, 3. az általános leírást tartalmazó dokumentum és 4. közigazgatási együttműködés.

A vizsgálati forgatókönyvek lépések sorozatából állnak és a 4. szintű BPM-ek által meghatározott teljes körű folyamatokat ismertetik. Ezek alapján készültek a vizsgálati

[15] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/880 rendelete (2019. április 17.) a kulturális javak bejuttatásáról és behozataláról, valamint a Bizottság (EU) 2021/1079 végrehajtási rendelete (2021. június 24.) a kulturális javak bejuttatásáról és behozataláról szóló (EU) 2019/880 európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról.

[16] Az Architecture of Integrated Information Systems (ARIS, integrált információs rendszerek architektúrája) vállalatirányítási keret, amely az ügyviteli folyamatok irányítására szolgáló módszereket és technikákat kínál.

[17] A vizsgálati forgatókönyv olyan vizsgálati eseteket tartalmaz, amelyekkel biztosítható az ügyviteli folyamatok teljes körű vizsgálata a 4. szintű BPM-ekben foglaltaknak megfelelően.

[18] Az ügyviteli követelmények kiemelik azokat a fő ügyviteli lépéseket és funkciókat, amelyeket meg kell valósítani valamely feladat és logikai feladatcsoport vagy folyamat sikeres teljesítéséhez, függetlenül a rendszer érintettségétől.

[19] A funkcionális követelmény a rendszer meghatározott viselkedését vagy funkcióját írja le. Ismerteti, mit kell a rendszernek elérnie. Mindegyik funkcionális követelménynek ügyviteli követelményhez kell kapcsolódnia, noha egy ügyviteli követelményhez több funkcionális követelmény is tartozhat.

esetek[20], és adott forgatókönyvhöz külön vizsgálati eseteket határoztak meg. A vizsgálati esetek az adott forgatókönyv különböző ügyviteli munkafolyamatainak felelnek meg a bemeneti paraméterektől, az előfeltételektől és az adatkészletben foglalt össze információtól függően. Az adott forgatókönyvhöz tartozó összes vizsgálati eset végrehajtásával a teljes körű folyamatban ellenőrizhetők a pozitív és a negatív munkafolyamatok.

Figyelemmel arra, hogy az ICG-rendszer a TRACES rendszer modulja lesz, amelyhez az interfész már elkészült, a behozatali engedélynek, az importőri nyilatkozatnak és az általános leírást tartalmazó dokumentumnak igazodnia kell a meglévő interfészhez. Ezért a TRACES-környezetet úgy kell konfigurálni és vizsgálati adatokkal ellátni, hogy minden vizsgálati forgatókönyv és vizsgálati eset végrehajtása lehetővé váljon és biztosított legyen.

Így a BAC-dokumentum segítségével felhasználói történetek készültek, amelyeket a BAC-dokumentumban meghatározott vizsgálati esetekhez kapcsoltak, ellenőrizve a követelmények teljesítéséhez szükséges funkciók felméréséhez és megvalósításához a fejlesztők által igényelt információkat. E történetek készítéséhez és nyomon követéséhez a Jira nevű eszközt alkalmazták. Ezzel a projektirányítási szoftveralkalmazással gondoskodtak az előrehaladás, valamint az ügyviteli felhasználók, a fejlesztők és a projekten belül egyéb szerepköröket betöltők számára értelmezhető struktúrákba szervezett munkával kapcsolatos konkrét részletek figyelemmel kíséréséről.

Módszertan: Az ICG-rendszer megvalósításához alkalmazott megközelítés

Az ICG megvalósításához alkalmazott módszertani megközelítés a koncepciókidolgozási szakaszban és a minőségbiztosításhoz az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság online elektronikus projektirányítási (TEMPO) módszertanát, a fejlesztéshez és a bevezetéshez pedig az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóságnál alkalmazott agilis gyakorlatokat ötvözi. Ezzel összefüggésben a rendszeres belső megbeszélések és bemutatók lehetővé teszik valódi funkciók megvitatását és megvalósítását, elkerülve a túlságosan összetett mintaképernyőket. Az alkalmazkodó tervezés révén gyorsabban és rugalmasan lehet reagálni az elvárásokra és a változásokra. Megfelelő gyakorlati visszajelzések rendelkezésre állása és a rendszer helyes megvalósítása érdekében a tagállamok önkéntes alapon bekapcsolódhatnak, amint készül tesztverzió. A tesztkörnyezet kívülről általános képzési profilok használatával lesz elérhető 2022 negyedik negyedévétől.

Magas szintű tervezés

Az ICG-funkciók az alábbiakban ismertetett kategóriákba sorolhatók:

A. „ICG-alapfunkciók a TRACES rendszerben létező alappal”: olyan nélkülözhetetlen funkciók, amelyekhez meglévő funkciót használnak fel újra;

B. „ICG-alapfunkciók a TRACES rendszerben létező alap nélkül”: olyan nélkülözhetetlen funkciók, amelyeket újonnan hoznak létre;

C. „nem alapvető ICG-funkciók”: fontos, de nem nélkülözhetetlen funkciók;

D. „külső kapcsolatok”: külső bemeneti adatokra támaszkodó funkciók;

E. „tárgykörön kívüli funkciók”: az ICG-rendszer első változatának tárgykörén kívül eső ICG-funkciók (például mesterséges intelligencia).

[20] A vizsgálati eset bemeneti adatok (adatkészletek), előfeltételek (végrehajtási feltételek) és bizonyos szoftveralkalmazás végrehajtásának menetét meghatározó vizsgálati eljárás együttesét és az adott együttestől várt eredményeket foglalja magában. A várt eredmények az egyedi követelmény(ek) teljesülésének ellenőrzésére szolgálnak.

A rendelkezésre állás becsült időpontját az alábbi táblázat mutatja be negyedév szerinti bontásban.

A rendelkezésre állási célok magas szintű áttekintése												
Kategória	2022				2023				2024			
	1. negyed-év	2. negyed-év	3. negyed-év	4. negyed-év	1. negyed-év	2. negyed-év	3. negyed-év	4. negyed-év	1. negyed-év	2. negyed-év	3. negyed-év	4. negyed-év
A – Alapfunkciók, TRACES újrafelhasználása												
B – Alapfunkciók, új fejlesztés												
C – Nem alapvető funkciók												
D – Külső kapcsolatok												

1. táblázat: A rendelkezésre állási célok magas szintű áttekintése

A munkát jelenleg a 2022 első negyedéve és 2024 második negyedéve között megjelenő nyolc kiadás köré szervezték azzal, hogy az így kialakított munka szervezés folyamatosan, agilis módon finomítható és optimalizálható.

Az első kiadás (R1) főként az általános funkcionális infrastruktúrával foglalkozik (támogató entitások, keresési indexek, referenciaadatok, felhasználók, szerepkörök), de emellett olyan, az ügyvitel szempontjából lényeges alapfunkciókra, például a mezők első, korlátozott körére és a hozzájuk tartozó, ICG-dokumentumokra vonatkozó logikára, valamint az ICG-dokumentumok első tervezetére is kitér.

Amint az a táblázatból is kiderül („külső kapcsolatok” rész), a CERTEX-integrációval kapcsolatos munka még nem kezdődött meg (a terv szerint 2023 második negyedévében indul), de jelentős részét képezi majd az ICG átfogó funkcióinak, mivel lehetővé teszi majd az adatcserét a nemzeti vámügyi rendszerekkel.

Változtatási kérelmek

A fejlesztési tevékenységek és a belső megbeszélések során több olyan változtatást is megjelölnek, amelyet a 2–4. szintű ICG BPM-eken kell végrehajtani. A BPM-eket 2022 harmadik negyedévében naprakésszé teszik, hogy tükrözzék a legújabb állapotot, a BAC-dokumentumot pedig ennek megfelelően szintén aktualizálják, új adatkészletekkel (vagy vizsgálati esetekkel) bővítve a rendszer vizsgálati szakaszához.

Külső szinergiák

A jelentéstételi időszak során a Bizottság szoros kapcsolatot tartott olyan nemzetközi szervezetekkel, mint a Múzeumok Nemzetközi Tanácsa (ICOM), annak biztosítása érdekében, hogy a rendszer kockázatkezelési elemeket is tartalmazzon, különös tekintettel az ICOM vörös jegyzékeire[21]. Emellett az ICOM más, kulturális örökség védelmére szolgáló eszközeit (például Object ID[22], Observatory[23] stb.) is megvizsgálta a jogellenes kereskedelem elleni küzdelem céljából.

Ugyanakkor a kulturális javak szakterületének digitalizációjára és innovatív technológiák alkalmazására tett folyamatos erőfeszítésekre tekintettel a Bizottság vizsgálja a mesterséges intelligencia esetleges használata terén nemzetközi szervezetekkel kialakítható szinergiákat

[21] https://icom.museum/en/resources/red-lists/
[22] https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/objectid/
[23] https://www.obs-traffic.museum/

(például kulturális javak leírása, valamint az importőri nyilatkozatokban és behozatali engedély iránti kérelmekben tett esetlegesen hamis állítások feltárása érdekében).

Az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság és az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság közötti együttműködés

Az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság és az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság között kiterjedt együttműködés zajlik, mivel több szorosan összefonódó szakpolitika tartozik a feladatkörükbe. A két fél megállapodott az operatív együttműködési keretről, amelyet a jelentéstételi időszak során folyamatos nyomon követés révén továbbfejlesztettek.

Együttműködés a kulturális javak digitalizációjával foglalkozó projektcsoporttal

A Bizottság a kulturális javak digitalizációjával foglalkozó vámügyi projektcsoportot[24] (korábbi nevén kulturális javak behozatalával foglalkozó vámügyi projektcsoport [PGICG]) hozott létre, amely a tagállami vámigazgatási szervek és illetékes (kulturális) hatóságok egyeztető fórumaként szolgál olyan szakértők bevonásával, akik kulturális örökségi ügyekben jártasak az engedélyezési alakiságok – és ezen belül különösen a digitális ügyintézés – terén. A csoport támogatást nyújtott a végrehajtási jogi aktus előkészítéséhez, és segíti a Bizottság szolgálatait az ICG-rendszer paramétereinek meghatározásában és a rendszer működési előírásaira vonatkozó kritériumok kidolgozásában.

A projektcsoport[25] 14 tagállam (Ausztria, Belgium, Bulgária, Dánia, Franciaország, Görögország, Hollandia, Lettország, Magyarország, Németország, Olaszország, Portugália, Románia és Spanyolország) küldöttjeiből áll, és eddig tizennégy alkalommal ülésezett (a 2021. június 29. és 2022. június 28. közötti jelentéstételi időszakban ötször).

Ebben a jelentéstételi időszakban a projektcsoport elsősorban az alábbi ügyeket vizsgálta és vitatta meg:

- kedvezményezettek nyilvántartásba vétele a dokumentációs követelmények alóli mentességhez (várható számok becslése, ütemezés);
- az illetékes tagállami hatóságok megjelölése az ICG-rendszerben;
- gyakran ismétlődő kérdéseket (GYIK) tartalmazó dokumentum az ICG-felhasználók technikai segítségnyújtásban részesítéséhez;
- a harmadik (exportáló) országok jogszabályaira vonatkozó alapvető információkat tartalmazó ICG-könyvtár;
- biztonságos megőrzés, menedéktárak tagállamok általi létrehozása (önkéntes rendszer);
- a műszaki tevékenységek előmozdításához hasznos szempontok, például: a szabadon kitölthető szövegmezők számának csökkentése a behozatali engedély és az importőri nyilatkozat sablonjában és értékjegyzékek összeállítása, szerepkörök meghatározása a TRACES rendszerben a tagállamok által használt struktúra szerint, előzetes regisztrációs iránymutatások készítése, mindegyik tagállam (magán-/részben állami szervezetek vagy szervek) esetében azonos értékelési kritériumok alkalmazásának

[24] A kulturális javak digitalizációjával foglalkozó projektcsoport egyeztetési fórumként szolgál, ahol a tagállami vámigazgatási szervek és illetékes (kulturális) hatóságok részéről az engedélyezési alakiságok kulturális örökségi ügyekben – különösen digitálisan – történő elvégzésében jártas szakértők találkoznak, hogy támogatást nyújtsanak az ICG-rendszer fejlesztéséhez kapcsolódó tevékenységekhez.

[25] A projektcsoport megbízatásával és munkájával kapcsolatos további részletekért lásd a Bizottság első eredményjelentését (COM(2020) 342 final).

biztosítása annak megerősítésére, hogy az adott intézmény megfelel a megbízhatósági követelménynek, továbbá más lényeges ügyek;

- a mesterséges intelligenciának az ICG későbbi változatában való felhasználásával kapcsolatos fejlesztések, feltárva a kulturális javak leírásának és a határon az uniós vámhatóságok általi ellenőrzéséhez alkalmazható innovatív megközelítéseket (a mesterséges intelligencia bevezetése nem képezi részét a rendszer első változatának, és későbbi fejlesztés lehet);
- együttműködés nemzetközi szervezetekkel (például az ICOM-mal a vörös jegyzékek tekintetében, nevezetesen az ICG gyűjtemény- vagy könyvtárfunkciójának létrehozásához azzal a céllal, hogy a tagállami közigazgatási szervek és importőrök könnyebben azonosíthassák a kiviteli tilalmakat vagy követelményeket a harmadik országokban).

5. KÉSEDELMEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ KOCKÁZATOK

1. kockázat – A személyi állomány elosztása

A Bizottság eredeti javaslata nem rendelkezett informatikai rendszer létrehozásáról. Következésképpen az erőforrásokat nem ennek megfelelően osztották el. A tárgyalások során, valamint a társjogalkotók kérésére azonban a kulturális javak behozatalával kapcsolatos rendszer létrehozása bekerült a rendeletbe, emiatt pedig akkor még előre nem látható módon további erőforrásokra lett szükség. A 2018. decemberi háromoldalú politikai záróegyeztetések idején készült becslés szerint két teljes munkaidős tanácsosi álláshely szükséges az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóságnál informatikai fejlesztést végző személyzet számára a hatéves projekt időtartama alatt. 2020. július közepétől azonban csak egy teljes munkaidős tanácsos biztosítható.

2. kockázat – A Covid19-világjárvány és az ukrajnai válság

A Covid19-világjárvány miatt kialakult népegészségügyi válsághelyzet bizonyos mértékben kihatott a csoport teljesítőképességére, különösen a projekttevékenységekre, valamint a szakértői csoporttal tartandó ülésekre és a projektcsoport tagállamokkal tartandó üléseire. Az ülésekre virtuális formában került sor, rövidebb napirenddel és korlátozott interakcióval. Ezenkívül a népegészségügyi válsághelyzet miatt a tagállamok a prioritásaik átütemezésére kényszerültek, így csak korlátozottan tudnak közreműködni a munkában és visszajelzést adni róla. Ugyanakkora vámhatóságokat jelenleg kihívás elé állítják az ukrajnai háború miatti geopolitikai feszültségek, ezzel összefüggésben ugyanis alapvető változásokkal kell megbirkózniuk.

3. kockázat – Javaslat az uniós egyablakos vámügyintézési környezetre

Az ICG-rendszer megfelelő működése összefügg az uniós egyablakos vámügyintézési környezet sikerével. E környezet célja, hogy jogalapot biztosítson az EU CSW-CERTEX működéséhez. A javaslat kormányzatok közötti (G2G) pillére azt tükrözi, hogy a vámhatóságok és az illetékes partnerhatóságok hogyan hajtják majd végre a digitális adatcserét. Az európai uniós egyablakos vámügyintézési környezetről szóló rendeletre irányuló javaslatról 2022. május 19-én tartott első politikai háromoldalú egyeztetésen a társjogalkotók olyan megállapodást kötöttek, amely pontosítja és kiterjeszti a bizottsági javaslat hatályát anélkül, hogy ezzel bármilyen hatást gyakorolna az ICG-rendszerre. Röviddel a rendelet hivatalos elfogadása és közzététele után az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság megkezdi az e rendelet által szabályozott végrehajtási és felhatalmazáson alapuló jogi aktusok kidolgozásával kapcsolatos munkát. E jogi aktusok tervezetének javasolt szövegét megvitatja a tagállamokkal a Vámkódexbizottság „egyablakos ügyintézési

környezet” nevű új szekciója (CCC-SWE) keretében. Noha a kedvező fejlemények komoly előrelépést jelentenek, az Európai Parlament és a Tanács általi elfogadás, valamint a végrehajtási aktusok és felhatalmazáson alapuló jogi aktusokkal kapcsolatos előkészületek lesznek azok a kulcsfontosságú lépések, amelyeket figyelembe kell venni.

4. kockázat – Az átfogó vámügyi informatikai fejlesztési prioritások

Az Uniós Vámkódex informatikai rendszerek kellő időben történő megvalósításával kapcsolatos fő kockázatok értékelése feltárja, hogy a kockázatok többnyire a tagállamok részéről állnak fenn, és az erőforrásbeli korlátokhoz, a projektek és végrehajtásuk összetettségéhez, szerződéses és beszerzési problémákhoz, valamint néhány külső tényezőhöz, például a Covid19-világjárványhoz kapcsolódnak. Egyes tagállamok további problémákat is tapasztaltak a brexit hatásával, az e-kereskedelmi projekttel, nemrég pedig az ukrajnai válsággal összefüggésben. E helyzet értékelése jelenleg zajlik, az Uniós Vámkódex szerinti eltérésekkel vagy a Vámkódex munkaprogramjának aktualizálásával kapcsolatos lehetőségek mérlegelésével együtt.

Mérséklő intézkedések
Az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóságon belül sor került a kockázatok dokumentáltására.

6. KÖVETKEZTETÉSEK

Az ICG-rendszer fejlesztése érdekében az e harmadik eredményjelentés által lefedett időszakban végrehajtott főbb intézkedések a következőképpen foglalhatók össze:

* Megtörtént az ICG-rendszerhez kapcsolódó BPM-csomag első változatának véglegesítése és tagállamok általi felülvizsgálata. A BPM-eket illetően további frissítésekre lesz szükség a fejlesztési szakaszban.

* Sor került a BAC-dokumentum véglegesítésére; a szóban forgó dokumentum ismerteti az összes ügyviteli és funkcionális követelmény ellenőrzése és rendszer általi végrehajtásuk biztosítása céljából végzett vizsgálati tevékenységeket meghatározó vizsgálati forgatókönyveket. Következésképpen felhasználói beszámolók készültek, amelyeket összehangoltak a BAC-dokumentummal.

* A funkciókat különböző kategóriákba sorolták, és ennek megfelelően jelölték meg őket a konkrét tervezés során (lásd: 1. táblázat: A rendelkezésre állási célok magas szintű áttekintése).

* Az ICG-rendszer fejlesztése elindult, és az első alaperedmények már a képernyőn láthatók. A cél az érdekelt felek bevonása 2022 negyedik negyedéve körül, és visszajelzések gyűjtése. Ily módon az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság a fejlesztési ciklus során rendszeresen kap bemutatóverziókat, a tagállamok bevonására pedig a tesztverzió rendelkezésre állásától kerül sor.

* A kulturális javak digitalizációjával foglalkozó projektcsoport tagjaival folytatott szoros együttműködés előrelépést tett lehetővé a műszaki tevékenységek terén.

A Bizottság ez idáig tartani tudta az ütemtervet. Az ICG-rendszer kitűzött határidőn belüli megvalósításában bekövetkező késedelmet illetően csak az átfogó vámügyi informatikai fejlesztési prioritásokkal, különösen az Uniós Vámkódex informatikai rendszereivel kapcsolatosan azonosítottak potenciális kockázatokat. A Covid19-világjárvány által okozott népegészségügyi válság csak csekély mértékben befolyásolta az ICG-projekt előrehaladását.

I. MELLÉKLET: TÖBBÉVES STRATÉGIAI TERVEZÉS

A MASP-C stratégiai keret és részcélok meghatározásával biztosítja az informatikai projektek eredményes és következetes lebonyolítását a jogszabályban meghatározott határidőkön belül. Végeredményben a tagállamok is jóváhagyták a Vámpolitikai Csoportban az elektronikus vámrendszer koordinációs csoportja által megfogalmazott javaslat és Kereskedelmi Kapcsolattartó Csoport keretében a kereskedelmi ágazat képviselőivel folytatott konzultációk alapján.
Az elektronikus rendszer tervezését a tagállamok megvitatták és jóváhagyták, részletes ismertetése pedig a MASP-C 2019. évi átdolgozott változatának 1.18. projektleírásában található.

Az 1. táblázat a kulturális javak behozatalával kapcsolatos projekt tervezéséről a MASP-C 2019. évi átdolgozott változatának 1.18. projektleírásából származó kivonatot tartalmazza.

1. táblázat – Kivonat a MASP-C 2019. évi átdolgozott változatának 1.18. projektleírásából		
	Részcélok	*A befejezés tervezett időpontja*
1	Ügyviteli elemzés és ügyviteli modellezés	
	– Döntés-előkészítő tanulmány	2020. negyedik negyedév
	– 3. szint (felhasználói követelményekre vonatkozó BPM)	2022. első negyedév
	– 4. szint (funkcionális követelményekre vonatkozó részletes BPM)	2022. első negyedév
2	Jogi rendelkezések	
	– A hatályos rendelkezések elfogadása*	2019. második negyedév
	– A jövőbeli rendelkezések elfogadása**	2021. második negyedév
3	Projektkezdési szakasz	
	– A jövőképet ismertető dokumentum	2021. második negyedév
	– Kezdésre vonatkozó döntés	2021. második negyedév
4	Informatikai projekt	
	– Alkalmazás- és szolgáltatásleírás	2023. második negyedév
	– Műszaki rendszerleírás	2023. második negyedév
	Kivitelezési szakasz	
	– Központi szolgáltatások bevezetése	2024. harmadik negyedév
	– A szolgáltatások beépítése a nemzeti rendszerekbe	Tárgytalan
	– Nemzeti szintű megvalósítás	Tárgytalan
	Átmeneti időszak	
	– Kiépítés és bevezetés	2024. negyedik negyedév
	– Megfelelőségi vizsgálatok	2025. második negyedév
5	Működés	
	– Bizottság, tagállami közigazgatási szervek és kereskedők	2025. második negyedév
	– Nem uniós országok és Unión kívüli kereskedők (amennyiben szükséges)	Tárgytalan
6	Megvalósítási támogatás (képzés és kommunikáció)	
	– Központilag kialakított képzés és kommunikáció	2024. negyedik negyedév
	– Nemzeti szintű képzés és kommunikáció	2024. negyedik negyedév

* A hatályos rendelkezések az (EU) 2019/880 rendelet rendelkezéseit jelentik.
** A jövőbeli rendelkezések az (EU) 2019/880 rendelet szerint elfogadandó végrehajtási rendelkezéseket jelentik.

A 2. táblázat az EU CSW-CERTEX projekt kivonatát tartalmazza, kiemelve az EU CSW-CERTEX projekt 2. összetevőjét, a kulturális javak behozatalával kapcsolatos rendszerrel való összekapcsolást.

2. táblázat – Kivonat a MASP-C 2019. évi átdolgozott változatának 1.13. projektleírásából – az EU CSW-CERTEX projekt 2. összetevője		
	Részcélok	*A befejezés tervezett időpontja*
1	Ügyviteli elemzés és ügyviteli modellezés	
	– Döntés-előkészítő tanulmány	2017. első negyedév
	– A döntés-előkészítő tanulmány melléklete	2023. második negyedév
	– 3. szint (felhasználói követelményekre vonatkozó BPM)	2024. első negyedév
	– 4. szint (funkcionális követelményekre vonatkozó részletes BPM)	2024. első negyedév
2	Jogi rendelkezések	
	– A hatályos rendelkezések elfogadása*	Hatályos
	– A jövőbeli rendelkezések elfogadása**	2021
3	Projektkezdési szakasz	
	– A jövőképet ismertető dokumentum	2017. harmadik negyedév
	– A jövőképet ismertető dokumentum melléklete	2023. harmadik negyedév
	– Kezdésre vonatkozó döntés	2023. harmadik negyedév
4	Informatikai projekt	
	– Alkalmazás- és szolgáltatásleírás	2024. második negyedév
	– Műszaki rendszerleírás	2024. második negyedév
	Kivitelezési szakasz	
	– Központi szolgáltatások bevezetése	2024. harmadik negyedév
	– A szolgáltatások beépítése a nemzeti rendszerekbe	2024. negyedik negyedévtől kezdődően
	– Nemzeti szintű megvalósítás	2024. negyedik negyedévtől kezdődően
	Átmeneti időszak	
	– Kiépítés és bevezetés	2024. negyedik negyedév
	– Megfelelőségi vizsgálatok	2025. első negyedévtől kezdődően
5	Működés	
	– Bizottság, tagállami közigazgatási szervek és kereskedők (megjegyzés: ez a Bizottság üzembe helyezési időpontja, a tagállamok 2020 második negyedévétől megfelelőségi vizsgálatot végeznek)	2025. második negyedév
	– Nem uniós országok és Unión kívüli kereskedők (amennyiben szükséges)	Tárgytalan
6	Megvalósítási támogatás (képzés és kommunikáció)	
	– Központilag kialakított képzés és kommunikáció	Tárgytalan
	– Nemzeti szintű képzés és kommunikáció	Tárgytalan

* A hatályos rendelkezések az (EU) 2019/880 rendelet rendelkezéseit jelentik.
** A jövőbeli rendelkezések az (EU) 2019/880 rendelet szerint elfogadandó végrehajtási rendelkezéseket jelentik.

II. MELLÉKLET: A FŐBB PROJEKTSZAKASZOK ÉS A LEGFONTOSABB RÉSZCÉLOK IDŐRENDI ÁTTEKINTÉSE

